

Z+46 Fokusosa lě ternimatenge ando Švedo, 80 beršh pala o holokausto.

Ando holokausto lageri tonas pečata le romenge „Z” kosa sifra- kompınatzia jekh manušhengo systemo ando lageri te šaj škurtsaren godola manušen pala sifri. Z-pečata symbolias jekh kali vrama andě romengi historia te na bistras so maladžilo thaj te seras o mudarimata pe rom.

Sar si lě romane ternimatenge adžes ando Švedo? Sar parodžilo lenge ă vrama? Soske gındora thaj sune si amen?

Godo kamas te motas jekh butčasa katar thaj pala ternimata katar o Švedo. +46 si o Švefisko themesko numero thaj ame rodam štar romane ternimaten katar thrin kaver-fjalora Švediska forora, so zaličil antiziganismo amenge thaj Sar azbol amaro trajo.

Antiziganismo si jekh rasismo kaj si vazdino pe ferdi nasulimos pa rom. Kruljar andi

Europa naj slobodia thaj či muken lě romen te avel len čačimos Sar vuzskală, butči, khera vajke špiti. Te sar lě beršh 2000 si lě rom jekh Švedisko minoriteta thaj si savoren pravo pala čačimos.

Lě rom naj ferdi jekh grupa numa butende kaverfjalora rom si, numa si len jekhutno kompania.

Ĕ loli rotă andi Romani bajrako zaličil o lungo drom katar o them India. Te sar ă kali vrama ame lě rom zurales inkerdam inke amari vitza thaj kultura.

Pe romanesh zaličil „rom” manušh.

ELIN BENGTSSON

BERŠH 20

Kana simas čigno či džanavas gade či but pe mori Romani historia. Numa sar jekh ternimata lavas man te čičarav man maj but ande jekh romano asocia thaj kote čičilem. Areslem te lav kotar butendar aktivitetora thaj atčaravas man sar barilem katar godo. Akana kamav te sikavav so džanav avrenge te šaj diken kaver-džene ternimata te džan maj dur ando trajo. Atčardolpe zurales mišto thaj lošajimos te vasdolpe ě Romani kultura thaj historia. Me kamav te holavav o čičimos so maladzilo tela holokausto, me kamav te motav maj dur gadalesa.

Me kamav te dav muro glaso manušenge thaj te kerav amari kultura te dikel lě manuš kaj butivar sam bisterde. Me kamav te vazde te avel savoren o čačimos thaj pravo kaj kote ame rom sam jekh čačimos ando Švedisko historia thaj maj angle andi vrama.

Tela muri butči kamav te sikavav savorengi te atčaren ě zhor thaj dukh kaj tode pečata pe amare manuš. Ě barimata thaj lošajimos katar amari kultura thaj amari čhib, numa vi o čino te šaj keras amen ašunde. Muri ghor si te phagav tele o predrasuda, te šaj maj angle generatzia rom te aven barimata thaj te lošaren kon le thaj katar aven.

ANABELLA KATIC

BERŠH 17

ANTONIA DUȚĂ

BERȘH 21

”

Me arakadžilem andi Rumunia thaj močindem man kaj ando Švedo kana simas 13 beršhengi. Me či dav duma romanes. So me džanav si ke me avav katar jekh grupa rom kaj keren butči lě poxtanesa thaj kez. Me kamav te džanav maj dur pala mori romano identiteta.

Mori butči pirel katar o experienta sar jekh terni Romani džuvli savi ačarel kaj trubul la te garavel peski etniciteta. Lem patretora ando moro foro Göteborg, gado si thana kaj butivar sim thaj kaj zaličil but mange.

Me si jekh anda lě finlandiska rom thaj bešav ando Västerås. Me kerav butči ẽ romano inkludatzia thaj te fjal kamav te kerav butči kaj lě rom. Te dena man chansa te kerav ando jekh projekto kaj si kontra pala rasismo lě romenge atunči či penav na!

Muri texta si pala o antiziganismo ando Švedo thaj ame lě rom musaj te inkaras amen andě jekh than jekh avresa, te avas barimata thaj te lošaras so sam te šaj inspirinas jekh avresa. Vi gadalesa kamav te penav lě patretotura kote kaj kaverfjalora rom inkeren jekh avrensa thaj inkeren lě vast ande jekh than.

”

AILA SVART

BERȘH 23

Z+46 si jekh zumavimos andar ě themesko governoske butĉi „Te ašavas thaj te avel kontra antiziganismo“

Kaj holadžol katar: Myndigheten för ungdomar- och civilsamhällesfrågor (MUCF).

O exhibicia si kerdo katar andě jekh thanesa kosa asocia Gemensamma Romska Internationella Förbund (GRIF).

Štar romane ternimata dam butĉi sar romane ambassadorura. Von lině parta ando workshops te šaj siĉon ě Romani historia thaj te paroven gindora thaj xarinimos. Kaver parti kaj džutinde andě gadi butĉi si o Sveriges museum om förintelsen, Forum för levande historia, Länsstyrelsen i Stockholm thaj Radio Romano.

Terminatengo glaso si importantno te šaj ašundžol ando lě bišh beršhesko strategija pala o romano inkludatzia, godolesa si jekh punkto godo kon perdžol 20 beršh 2032 te avel les vajke la sa godola čaĉimos thaj pravo ando trajo sar jekh kaj naj rom.

Ě exhibicia si katar GRIF. Kames te les gado exhibicia kaj ĉiro kommuna vajje si tut pošimata, lě kontakto prezidento pala GRIF. aberdin.denaj@grif.se

Fotografo: George Grigoriadis
www.storytimeproductions.se

Lě jekh scanno pala jekh ivja digitalno pala exhibicia.

mucf
Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor

Andě jekh than kosa:

